

ע"פ 32954/02/17 - חיפה כימיקלים בע"מ, התאחדות התעשיינים בישראל, צלול - עמותה לאיכות הסביבה נגד חיפה כימיקלים בע"מ, עיריית חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"א 32954-02-17 חיפה כימיקלים בעמ נ' עיריית חיפה
תיק חיצוני: ב"ש 191/17

בפני מבקשות	כבוד השופטת תמר שרון נתנאל
נגד משיבות	1. חיפה כימיקלים בע"מ 2. התאחדות התעשיינים בישראל 3. צלול - עמותה לאיכות הסביבה
	1. חיפה כימיקלים בע"מ 2. עיריית חיפה

החלטה

זו החלטה מאוחדת בבקשות מס' 2 (בקשת המערערת); 4 (בקשת התאחדות התעשיינים); 6 (בקשת עמותת צלול), שעניינן צירוף צדדים להליך.

1. בתיק זה הוגש ערעור על החלטת ביהמ"ש לעניינים מקומיים בחיפה (כבוד השופטת ג'אדה בסול) מיום 12.2.17, בתיק ב"ש 191/17 בת"פ 542/11, לפיה נעתר בימ"ש קמא לבקשת המאשימה - עיריית חיפה (להלן: "העירייה"), והורה, לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, על הפסקת עיסוק בעסק, שהוא מסוף האמוניה הארצי (להלן: "מסוף האמוניה"), אשר מצוי במסוף הכימיקלים הצפוני, בנמל חיפה (להלן: "הצו") ומופעל על ידי חיפה כימיקלים בע"מ (להלן: "המערערת").

עם הגשת הערעור, הגישה המערערת בקשה להורות על זימון היועץ המשפטי לממשלה (להלן: "היועמ"ש"), לצורך התייצבותו כצד להליך. העירייה הודיעה שאין היא מתנגדת לקבלת עמדת היועמ"ש בהליך, כל עוד אין בכך כדי לעכב את ההליכים בערעור. היועמ"ש ציין בתגובה, שהוגשה על ידו היום, כי בשים לב לפניות משרדי ממשלה בבקשה להציג עמדתם במסגרת ההליך, נשקלת במשרד המשפטים אפשרות להתייצבות היועמ"ש בהליך זה.

2. נוכח התגובות הנ"ל, נוכח חשיבות הנושא בו מדובר, מורכבותו וההשלכות האפשריות של תוצאות הדיון ואף נוכח כך שהיועמ"ש צורף להליך אשר מתנהל בביהמ"ש העליון בנוגע להחלטת וועדת הערר המחוזית, מחוז חיפה שלא לתת היתר בנייה למסוף האמוניה (ראו החלטת בית המשפט העליון בתיק עע"מ 278/11 מיום 1.6.15), **אני מורה על צירוף היועץ המשפטי לממשלה להליך זה.**

היועץ המשפטי לממשלה יגיש עמדתו לערעור, עד לא יאוחר מיום 24.2.17 בשעה 11:00.

3. בהמשך, הוגשו שתי בקשות להצטרף כצד להליך - בקשת התאחדות התעשיינים בישראל (להלן: "התאחדות התעשיינים") ובקשת עמותת "צלול" - עמותת להגנת הסביבה (להלן: "העמותה").

לא אפרט את כל טענות המבקשות בבקשותיהן ואסתפק בכך שאומר כי התאחדות התעשיינים טוענת, בין היתר, כי הותרת הצו על כנו תגרום לנזק ציבורי רחב היקף ותפגע, פגיעה קשה, בסקטור התעשייתי, לטענתה, יש לאפשר לה, כארגון היציג של התעשיינים בארץ, כמי שיש לה מעמד של חברה קבועה בוועדת התקינה הפועלת במשרד לאיכות הסביבה וכמי שעסקה בדיונים הנוגעים למסוף האמוניה, להשמיע בפני ביהמ"ש את קולו של סקטור זה, אשר אינו מיוצג בהליך.

העירייה לא הגישה תגובה לבקשת העמותה, אך היא מתנגדת בכל תוקף לצירוף התאחדות התעשיינים להליך. המערערת, מצדה, הסכימה לבקשת התאחדות התעשיינים להצטרף להליך ומנגד טענה, כי יש לדחות את בקשת ההצטרפות שהוגשה על ידי העמותה.

4. שני הצדדים טוענים, כי המבקשות להצטרף לא יוסיפו להליך דבר אלא רק יכבידו עליו. העירייה טוענת, כי התאחדות התעשיינים ממחזרת טענות שהועלו על ידי המערערת, ואילו המערערת טוענת שהעמותה ממחזרת טענות שהועלו על ידי העירייה.

העירייה טוענת כי התאחדות התעשיינים היא גוף כלכלי המייצג אינטרסים כלכליים, כי היא מלעיטה את ביהמ"ש באינפורמציה בלתי נכונה ומפזרת איומי סרק בדבר קריסת המשק אם הצו יישאר על כנו. המערערת טוענת, מצדה, כי לעמותה אין כל מומחיות בנושא, כי אין בטענותיה כל חידוש, אלא מחזור של טענות העירייה וכי כל בקשתה היא להיבנות תקשורתית מהצטרפותה להליך.

5. בנוסף, טוענים שני הצדדים, כל אחד - בהתייחס לגוף אשר לצירופו הוא מתנגד (ותוך הפנייה לפסיקה) כי, ככלל, אין לצרף להליך ערעור, מי שלא היה צד להליך בבימ"ש קמא, כי הליך הערעור אינו "מקצה שיפורים", באמצעות צירוף עובדות ונתונים חדשים, כי רק במקרים חריגים יתיר ביהמ"ש צירוף צד להליך ערעור וכי אין זה המקרה המתאים לכך. העירייה מתייחסת, בפירוט, גם לגופן של הטענות אשר מבקשת התאחדות התעשיינים להביא בפני ביהמ"ש.

6. לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשות והתגובות, מוצאת אני מקום להיעתר לשתי בקשות ההצטרפות. ערה אני לכך שרק במקרים חריגים יצרף ביהמ"ש צד שלישי להליך, אולם סבורה אני שמקרה זה הוא, אכן חריג, נוכח השנים הרבות בהן נמצא נושא מסוף האמוניה על שולחנם של כל הגורמים הנוגעים בדבר ומתנהלים הליכים בבתי המשפט, על ערכאותיהם השונות, נוכח האינטרסים המנוונים ונוכח השיקולים רחבי היקף אשר יש לשקול במקרה זה.

סבורה אני כי מקרה זה עומד באמות המידה שנקבעו בעניין "קוזלי" - מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529, שם הוכרה זכותם של צדדים שלישיים להצטרף להליך פלילי והובהר, כי "בצד הכלל העקרוני שלפיו בפני בית-המשפט מצויים בעלי-הדין הנוגעים בסכסוך הספציפי [...] מצווה בית-המשפט הדין בסכסוך ליתן דעתו - במקרים המתאימים לכך - גם להיבטים כוללניים יותר של הסכסוך שבפניו. מטעם זה, מוסמך לעתים בית-המשפט לצרף צדדים להליך עצמו מיוזמתו שלו, כדי להכריע בסכסוך באופן יעיל ושלם". נקבע כי בשקלו צירוף צד שלישי להליך, על בית המשפט לבחון את מהות הגוף המצטרף, את ניסיונו ואת הייצוג שהוא מעניק לאינטרס בשמו הוא מבקש להצטרף להליך, את מהות הסוגיה העומדת להכרעה, את היכרותו עם הנושא ועוד. כן יש לוודא שיש בצירוף הצד הנוסף, כדי לתרום לדיון עצמו ולאינטרס הציבורי ולבחון אם אין בצירופו משום פגיעה ביעילות הדיון, בצדדים לסכסוך ובזכויות היסוד שלהם.

7. בענייננו מדובר בשני גופים המבקשים להצטרף להליך, כאשר לכל אחד מהם נגיעה לנושא מזה מספר שנים וכל אחד מהם מייצג קבוצת אינטרסים נוגדת. עיון בבקשותיהם מעלה כי הם יכולים לתרום להליך ונוכח מהות הסוגיה העומדת להכרעה והאינטרסים העלולים להיפגע, ראוי שעמדתם תישמע ותובא בחשבון באיזון הראוי בין כלל השיקולים שיש לשקול במקרה זה.

בהקשר לכך אפנה אל פסק הדין שניתן ברע"פ 851/09 מאיר שמש נ' מדינת ישראל (22.7.2010), בו הדגיש כבוד השופט דנציגר את זכות הטיעון שמקורה בכללי הצדק הטבעי, המחייבים לתת לאדם זכות טיעון בטרם הוגבלה/או נשללה זכות מזכויותיו. הוסיף ביהמ"ש ואמר, כי זכויות אלה הן חלק מהזכות להליך הוגן וכי "הליך פלילי הוגן כולל גם הענקת זכות טיעון לצד ג' שעלול להיפגע". ביהמ"ש עמד על מגמת ההרחבה של זכות העמידה של צדדים שלישיים בגדרי המשפט הפלילי ועל כך שבהוראות חוק שונות בדין הפלילי הכיר המחוקק בכך ש"... קיימים גורמים נוספים בעלי אינטרסים וזכויות מוגנות שיש ליתן להם זכות טיעון ולשמוע את עמדתם בטרם הכרעה".

8. אוסיף ואומר, כי אינני סבורה שיהיה בצירופם של התאחדות התעשיינים ושל העמותה משום הכבדה של ממש על ההליך, לאור כך שהם פירוטו טענותיהם בגוף הבקשות ומאחר שמדובר בהליך ערעורי אשר יישמע, מתחילתו ועד סופו, ביום 26.2.17.

בנוסף, כל הצדדים אשר על צירופם הוריתי בהחלטה זו, מכירים את הנושא (שהרי היועץ המשפטי לממשלה כבר צורף, כאמור, להליך הנ"ל המתנהל בביהמ"ש העליון) והתאחדות התעשיינים והעמותה הצהירו בבקשותיהם כי הם מכירים את הנושא ומעורבים זו מזה זמן רב.

אשר על כן, אני מורה גם על צירופם של התאחדות התעשיינים ושל העמותה להליך זה.

9. מובהר, כי הדיון יתקיים במועדו וכי לא אקבל כל בקשות דחיה.

המזכירות תמציא החלטה זו, בדחיפות, לכלל הצדדים בתיק, לרבות אלה אשר על צירופם הוריתי בהחלטה זו וכן תעדכן במערכת את פרטיהם של שלושת הצדדים אשר הוריתי על צירופם להליך.

ניתנה היום, כ"ה שבט תשע"ז, 21 פברואר 2017, בהעדר
הצדדים.